

Symposium

Voorschrijven van psychofarmaca; niet alleen een zaak voor de dokter

Naar aanleiding van de online publicatie Nederlandse Vereniging van
Artsen voor Verstandelijk Gehandicapten richtlijn december 2016

Voorschrijven van psychofarmaca

Niet alleen een zaak voor de dokter

Psychische stoornissen en probleemgedrag komen bij 40% van de mensen met een verstandelijke beperking voor. Psychofarmaca worden vaak voorgeschreven, waarbij het gebruik vaak langdurig is en controles op bijwerkingen vaak ontbreken. Met name antipsychotica worden langdurig off-label, buiten de geregistreerde indicatie voor probleemgedrag voorgeschreven en afbouw hiervan is in de praktijk lastig.

In december 2016 is de revisie van de Richtlijn “Voorschrijven van psychofarmaca” van De Nederlandse Vereniging Artsen Verstandelijk Gehandicapten (NVAVG) online gepubliceerd. De richtlijn biedt handvatten om het voorschrijfbeleid te verbeteren.

In dit symposium willen we ingaan op de diverse aspecten, die bij mensen met een verstandelijke beperking van belang zijn bij het voorschrijven van psychofarmaca en de multidisciplinaire samenwerking die daarbij nodig is. Bij de samenstelling van het programma hebben we sprekers vanuit verschillende disciplines gevraagd een bijdrage te leveren.

Praktische informatie

Dagvoorzitter

Prof. dr. Pieter J. Hoekstra, Hoogleraar Kinder- en Jeugdpsychiatrie UMCG

Doelgroep

Psychiaters, verpleegkundig specialisten, huisartsen, AVG, psychologen, orthopedagogen en andere belangstellenden

Bereikbaarheid, parkeren en ingang

Het Drents Museum is goed bereikbaar met het Openbaar Vervoer en in de directe omgeving is voldoende parkeergelegenheid (<https://drentsmuseum.nl/nl/bereikbaarheid>). Het symposium vindt plaats in de Statenzaal, te bereiken via de ingang Groepsentree Brink 3.

Accreditatie

Accreditatie voor 4 uur wordt aangevraagd bij de beroepsverenigingen NVvP, FGzPt en Accreditatie Bureau Cluster 1 (Huisartsen, Specialist Ouderengeneeskunde en Artsen Verstandelijk Gehandicapten).

Inschrijving en kosten

De kosten voor deelname bedragen € 100, inclusief koffie, thee, drankjes en maaltijd. Inschrijving gebeurt in volgorde van aanmelding. Er zijn 110 plaatsen beschikbaar. **U kunt zich inschrijven door middel van bijgevoegd inschrijfformulier en betalingsmachtiging (nog checken)**

Meer informatie?

U kunt bellen met Gerda de Kuijper, Centrum Verstandelijke Beperking en Psychiatrie, tel. 0592 334100 of (bij voorkeur) mailen naar research.cvb@ggzdrenthe.nl

Programma

14.45   **Registratie en ontvangst**

15.15   **Welkom en introductie programma**

Pieter Hoekstra

15.30   **De NVAVG richtlijn 'Voorschrijven van psychofarmaca'**

- Diagnostiek en classificatie van psychische stoornissen bij mensen met een verstandelijke beperking en indicatiestelling voor psychofarmacagebruik

Erik Mulder

- Evaluatie van psychofarmacagebruik: effectmeting

Nicole Damen

- Keuzecriteria voor een middel; gevoeligheid voor bijwerkingen

Gerda de Kuijper

- Stoppen of doorgaan met off-label gebruik?

Gerda de Kuijper

16.45   **Korte pauze**

17.00   **Psychofarmacagebruik; indicatiestelling en effectevaluatie**

- Voorschrijfbeleid van antipsychotica

Lotte Ramerman

- Belemmerende en bevorderende factoren voor het gebruik van richtlijnen bij het voorschrijven van psychofarmaca aan mensen met een verstandelijke beperking

Lotte Ramerman

17.30   **Ruimte voor vragen symposium deel 1**

17.45   **Pauze met maaltijd**

18.30   **Invloed van begeleiders op de behandeling van psychische stoornissen en probleemgedrag bij mensen met een verstandelijke beperking**

Wietske van Oorsouw

19.00   **Wat verandert er na een gedragstherapeutische training voor begeleiders?**

Marian Klaver

19.30   **Kan meer kennis over psychofarmaca bij begeleiders bijdragen aan juist gebruik van deze middelen bij mensen met een verstandelijke beperking?**

Josien Jonker

20.00   **Discussie door expertpanel aan de hand van stellingen over multidisciplinaire samenwerking en de toepasbaarheid van de NVAVG richtlijn in de dagelijkse praktijk**

o.l.v. Marijke Meijer

20.30   **Afsluiting door de dagvoorzitter, met aansluitend een hapje en drankje**

Voorschrijven van psychofarmaca: niet alleen een zaak voor de dokter

Dinsdag 26 september 2017, 15.00 – 21.00 uur

Drents Museum, Brink 3 te Assen

Sprekers

Drs. Nicole Damen is orthopedagoog en psycho-diagnosticus bij het Centrum Verstandelijke Beperking en Psychiatrie

Prof. dr. Pieter Hoekstra (dagvoorzitter) is hoogleraar Kinder- en Jeugdpsychiatrie bij het Universitair Medisch Centrum Groningen

Josien Jonker MSc gezondheidswetenschappen, werkzaam als psychiatrisch verpleegkundige en junior onderzoeker / promovenda bij het Centrum Verstandelijke Beperking en Psychiatrie

Marian Klaver MSc is orthopedagoog en als junior onderzoeker / promovenda verbonden aan het Centrum Verstandelijke Beperking en Psychiatrie

Dr. Gerda de Kuijper is arts verstandelijk gehandicapten en senior onderzoeker bij het Centrum Verstandelijke Beperking en Psychiatrie; zij is tevens redacteur van de NVAVG Richtlijn 'Voorschrijven van Psychofarmaca'

Drs. Marijke Meijer is arts verstandelijk gehandicapten en docent bij de AVG opleiding aan het ErasmusMC te Rotterdam

Dr. Erik Mulder is Kinder- en Jeugdpsychiater en manager behandelzaken bij het Centrum Verstandelijke Beperking en Psychiatrie

Lotte Ramerman MSc Public Health, werkzaam als junior onderzoeker / promovenda bij het Centrum Verstandelijke Beperking en Psychiatrie

Dr. Wietske van Oorsouw is orthopedagoog en als senior onderzoeker verbonden aan Tranzo, Tilburg University

Het panel bestaat uit: **drs. H. Fey**, huisarts; **drs. Esther Bakker-van Gijsel**, arts verstandelijk gehandicapten; **drs. Tom Scheers**, psychiater; **drs. Marian Top-Wolters**, orthopedagoog; **Frouke Boer**, psychiatrisch verpleegkundige; **Yvonne Post Uiterweer**, verpleegkundige specialist GGZ; **Jorian van der Mel**, persoonlijk begeleider en een cliëntvertegenwoordiger / verwant van cliënt.